Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Arabadji Nina

dosarul nr.2a-3457/25
2-22064847-02-2a-01102025

D E C I Z I E

10 februarie 2026 **mun.Chișinău**

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Serghei Dimitriu
Judecătorii Violeta Gîrleanu și Constantin Roșca
Grefier Duțul Daniela

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Ministerul Justiției, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10.03.2023,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul reclamantului Friptuleac Grigore către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Cernei Serghei și executorul judecătoresc Solcanu Elena privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

1. La 10 mai 2022, avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul reclamantului Friptuleac Grigore, a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Cernei Serghei și executorul judecătoresc Solcanu Elena privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-7, vol.I).
2. În susținerea cererii de chemare în judecată, avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul reclamantului Friptuleac Grigore, a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 15 octombrie 2018, devenită irevocabilă, s-a stabilit hotarul dintre terenul cu numărul cadastral 4376123131 situat în satul Scumpia, raionul Fălești ce îi aparține cu drept de proprietate lui Friptuleac Grigore și terenul cu numărul cadastral 4376123130, situat în aceiași localitate ce aparține lui Cernei Serghei, prin transpunerea în natură a aliniamentului 3-4, conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la data de 13 decembrie 2006 pe numele său. S-a obligat Cernei Serghei să reconstruiască gardul dintre

gospodăria sa și gospodăria lui Friptuleac Grigore, situată pe terenul cu numărul cadastral 4376123131 din satul Scumpia, raionul Fălești.

A menționat că la 29 iulie 2019 a prezentat titlul executoriu spre executare silită, iar prin încheierea nr.122-236/19 din 02 august 2019 s-a intentat procedura de executare. În procesul de executare a documentului executoriu, executorul judecătoresc a ieșit de 2 ori la fața locului. Prin procesul-verbal de constatare nr.122-138/19 din 25 octombrie 2019 executorul judecătoresc a constatat obstacole în executarea hotărârii judecătorești și, anume, construcții ilegale efectuate de debitorul Cernei Serghei parțial pe terenul ce îi aparține, șopron și construcție nouă nefinisată și a acordat un termen debitorului pentru înlăturarea obstacolelor. Instituțiile statului nu oferă sprijin executorului judecătoresc în vederea executării hotărârii judecătorești.

A notat că la 17 decembrie 2020, executorul judecătoresc Solcan Elena împreună cu o comisie formată în cadrul Primăriei Scumpia, raionul Fălești au ieșit la fața locului și au determinat linia de hotar dintre gospodăriile creditorului și debitorului, întocmindu-se un act cu anexă.

A susținut că până în prezent hotărârea judecătorească nu a fost executată, iar conform informațiilor de la executorul judecătoresc Solcanu Elena tergiversarea executării hotărârii judecătorești nu îi sunt imputabile. Hotărârea judecătorească irevocabilă nu se execută o perioadă mai mare de 2 ani și 9 luni, iar litigiul între părți este de o perioadă mai mare de 10 ani. A conchis că autoritatea de stat nu poate invoca lipsa posibilității executării actului judecătoresc, deoarece statul trebuie să-și organizeze un sistem de executare în care să asigure o executare efectivă, fiind astfel încălcat prevederile art.6§1 CEDO și cauzat prejudiciu moral în mărime de 36.000 lei.

A solicitat Friptuleac Grigore constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 15 octombrie 2018, art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Protocolul 1 Adițional la Convenție, repararea prejudiciului moral în mărime de 36.000 lei și cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul reclamantului Friptuleac Grigore către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Cernei Serghei și executorul judecătoresc Solcanu Elena privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 15.10.2018.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Friptuleac Grigore cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d.139, vol.I).

4. Pentru a adopta soluția respectivă, instanța de fond a reținut că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești – statul Republica Moldova, prin intermediul executorului judecătoresc nu a întreprins toate măsurile necesare și corespunzătoare pentru executarea hotărârii judecătorești definitive. În consecință, reclamantul Friptuleac Grigore nu a beneficiat în mod efectiv de drepturile recunoscute prin hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea sa, care avea ca obiect obligarea la reconstrucția gardului, aceasta rămânând neexecutată până în prezent.

Instanța de fond a reținut că dreptul reclamantului la executarea hotărârii judecătorești într-un termen rezonabil a fost încălcat, perioada relevantă fiind de aproximativ trei ani, calculată începând cu data de 29 iulie 2019, când acesta a solicitat executarea silită a titlului executoriu.

Totodată, instanța a apreciat că durata excesivă a procedurii de executare, caracterul continuu al neexecutării hotărârii judecătorești, natura obligației ce urma a fi executată, conduita autorităților competente, precum și interesul legitim al creditorului demonstrează încălcarea dreptului reclamantului la executarea hotărârii într-un termen rezonabil, garantat de legislația națională și de art. 6 § 1 din Convenție.

În ceea ce privește repararea prejudiciului moral, instanța de fond a reținut că având în vedere natura dreptului încălcat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de reclamant, complexitatea procedurii de executare, conduita participanților la procedură, comportamentul autorităților responsabile de executare, precum și durata neexecutării hotărârii judecătorești, se impune acordarea unei satisfacții echitabile. Din aceste considerente, a dispus încasarea din bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 20.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, apreciind că această sumă este rezonabilă și concordă cu practica instanțelor naționale și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (f.d.141-145, vol.I).

Solicitarea apelantului:

5. La data de 23 martie 2023, apelantul Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d.147, vol.I).

Argumentele părților:

6. În susținerea cererii de apel, apelantul Ministerul Justiției a invocat că conform practicii juridice naționale, Statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, iar elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se întreprinde printr-o lege specială.

A precizat că instanța de fond a apreciat arbitrar poziția participanților procesului și nu a luat în considerare raportul executorul judecătoresc Elena Solcan, cât și declarațiile intimatului aferent subiectului executării hotărârii judecătorești vizate.

A accentuat faptul că titlul executoriu emis de către Judecătoria Bălți, sediul Fălești din 15.10.2018 (nr.2-1075/16) a fost prezentat spre executare la 29 iulie 2019, procedura de executare fiind intentată la 2 august 2019. Respectiv, calculul rezonabilității duratei procedurilor, în raport cu acțiunile întreprinse de participanții procedurii de executare, urmează a fi analizate de prezenta instanță, începând cu data înaintării documentului executoriu spre executare silită.

A menționat că pentru a fi constatată intenția directă a persoanei privind neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată, prioritar, trebuie să fie constatată posibilitatea reală de a executa această hotărâre, și pe cale de consecință, împotrivirea cu rea-voință a persoanei, de a purcede la executare. Anume acest subiect și a fost dezbătut în cadrul instanței de fond, însă eronat s-a concluzionat asupra constatării încălcării dreptului reclamantului la executarea documentului executoriu în termen rezonabil.

A precizat că în urma analizei notei informative prezentate, nu atestă motive temeinice de admitere a acțiunii, executorul judecătoresc realizând în mod diligent ansamblul acțiunilor posibile de întreprins până la momentul dat, acesta inclusiv a întocmit față de debitor un proces verbal, proces contravențional care a fost încetat din lipsa faptului contravenției.

A accentuat că din considerentul refuzurilor de cooperare a părții debitoare cu autoritățile implicate în procedura de executare, se atestă o prolongație a duratei procedurilor. Or, atât transpunerea în natură a aliniamentului, cât și reconstruirea gardului presupune un efort comun din partea ambelor părți, reieșind din necesitatea respectării dreptului de vecinătate.

A notat că argumentele reclamantului/intimatului cu privire la insuficiența acțiunilor din partea executorului judecătoresc nu pot fi acceptate, din considerente pertinente. La caz, se atestă omisiunea reclamantului/intimatului, referitor la acordarea sprijinului efectiv, în vederea realizării executării silite, nefiind puse de către acesta la dispoziția executorului careva mijloace, drept pentru care consideră miza reclamantului/intimatului, în calitate de criteriu de apreciere a rezonabilității termenului de executare, a fi unul viciat însuși de reclamant. Concomitent, nu putem vorbi despre pasivitatea executorului judecătoresc, în situația în care acesta a manifestat interes față de procedura de executare, a ieșit la fața locului, a somat debitorul în nenumărate rânduri să execute titlul executoriu, cât și a întocmit în privința acestuia un proces verbal cu privire la contravenție.

Având în vedere cele invocate, apreciază în continuare acțiunea intimatului drept una neîntemeiată, anume din considerentul că executorul judecătoresc a întreprins toate măsurile posibile de întreprins până în prezent. Urmează a fi învederat și faptul că intimatul (concomitent creditorul) nu a acordat sprijin efectiv executorului judecătoresc.

A menționat că nu poate fi vorba despre ne întreprinderea tuturor măsurilor necesare în vederea executării documentului executoriu nominalizat supra, în condițiile în care nemijlocit creditorul nu a dat dovadă de maximă diligență și voință întru executarea documentului în beneficiul său, doar pasiv o bună perioadă de timp a așteptat executarea.

A evidențiat că în prezenta cauză executorul judecătoresc a examinat minuțios procedura respectivă, în sensul identificării posibilităților finalizării proceduri de executare, însă anume ne dorința debitorului de a se conforma determină o anumită prolongație, fapt pentru care și a fost

întocmit de către executor un proces verbal cu privire la contravenție. În acest sens, consideră că executorului judecătoresc nu i se poate imputa tergiversarea executării. De asemenea, reieșind din declarațiile reprezentantului intimatului Friptuleac, se atestă existența și necesitatea demolării unor construcții edificate, astfel cum a menționat intimatul, în mod neautorizat.

Cercetând portalul instanțelor naționale, a fost identificată decizia Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2022 (nr. 2-21009161-03-2a-l 1012022), prin care apelul declarat de Friptuleac Grigorii a fost respins, fiind menținută soluției hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 22.10.2021, de respingere a acțiunii privind înlăturarea obstacolelor în executarea titlului executoriu din 15.10.2018. Din conținutul deciziei, se atestă că „prin procesul-verbal de constatare al executorului judecătoresc nr.122-138/19 din 25 octombrie 2019 s-au constatat obstacole în executarea hotărârii judecătorești (construcții ilegale efectuate de debitorul Cernei Serghei, parțial pe terenul cet.Friptuleac Grigorii, șopron și construcție nouă nefinisată), acordându-i-se termen debitorului pentru a înlătura aceste obstacole". Astfel, reieșind din prevederile menționate supra, raportate la speță, prima instanță corect a constatat că reclamantul nu a prezentat un act de transpunere a hotarului în teren, a aliniamentului 3-4 din titlul deținătorului de teren eliberat pe numele său, așa cum a hotărât instanța la 15.10.2018, din care motiv nici nu este posibil de purces la reconstrucția gardului pe hotarul comun".

A conchis că nu poate fi reținut nici argumentul apelantului precum că debitorul urma să înainteze cerere privind transpunerea hotarelor în teren, or, art.44 alin.(3) Cod de executare la care face referire apelantul nu prevede o astfel de obligativitate. Totodată prima instanță corect s-a expus că referitor la demolarea construcțiilor instanța s-a expus prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 15 octombrie 2018, prin care s-a respins cerința lui Friptuleac Grigorii de demolare a acelorași construcții. Astfel, problematica executării titlului executoriu vizat este una atipică, în contextul în care nu putem vorbi despre o anumită eschivare din partea atât a executorului judecătoresc (care a întreprins ansamblul acțiunilor posibile), cât și din partea debitorului procedurii de executare, în procesul executării titlului executoriu debitorul procedurii de executare, conform informației relevate, a reacționat la solicitările executorului judecătoresc, s-a conformat acțiunilor necesare în vederea definitivării executării, dar soluțiile acestora nu sunt efectiv convenabile creditorului procedurii de executare, drept pentru care intimatul și refuză cooperarea și respectiv - semnarea actelor corespunzătoare.

Concomitent, atât timp cât se examinează inclusiv litigiul privind înlăturarea obstacolelor în executarea hotărârii judecătorești vizate, nici nu observă cum ar putea fi finalizată executarea hotărârii judecătorești, anterior expunerii de către această instanță asupra pertinenței demolării sau nu a pretinselor obstacolelor menționate supra. Concluzionând ansamblul informației elucidate, nu atestă temeiuri rezonabile de înaintare a unei acțiuni în baza Legii nr.87/2011. Nu putem vorbi despre ne întreprinderea tuturor măsurilor necesare în vederea executării documentului executoriu, în condițiile în care nemijlocit executorul judecătoresc a menționat ca a realizat toate acțiunile care puteau fi în mod rezonabil întreprinse, cât și nu i-a fost imputată neexecutarea de către reclamant. Astfel, autorității investite cu atribuții de executare a documentului executoriu vizat nu îi poate fi imputată presupunerea tergiversarea executării.

Având în vedere și importanța aplicabilității practicii CtEDO, învederează că utilizarea cu bună credință de către o parte a drepturilor sale procedurale la contestare, apel sau alte căi de atac nu se ia în considerație și nu poate fi imputată acesteia ca fiind o tergiversare a procedurilor, decât dacă utilizarea drepturilor respective nu a evoluat întrun abuz de drept sau calea de atac a fost evident lipsită de succes (Popov, § 32 sau Nenașeva și alții (dec.)).

Prin urmare, cu referire la prejudiciul moral încasat, în cuantum de 20 000 lei, apreciază soluția respectivă ca fiind una nefondată, în condițiile în care creditorul intimat nu a învederat *in concreto*, prin ce s-a manifestat pretinderea neexecutării titlului executoriu vizat, prin prisma imputabilității inacțiunilor executorului judecătoresc. Simpla mențiune a creditorului și a instanței de fond, privind faptul că procedura de executare nu este finalizată, nu justifică necesitatea compensării unui prejudiciu de 20.000 lei, în situația în care atât creditorul intimat nu cooperează cu autoritățile implicate în procedura de executare, cât și se examinează concomitent un litigiu de demolare a unor obstacole, deosebit de important pentru procedura curentă de executare.

De asemenea, atestă că motivarea instanței s-a bazat pe o simplă trecere în 6 revistă a acțiunilor întreprinse de către executorul judecătoresc, în baza notei informative prezentate și anexelor. Ulterior precizării tuturor acțiunilor întreprinse, s-a concluzionat asupra insuficienței măsurilor întreprinse de către executor, dat fiind faptul că procedura de executare nu este finalizată.

Consideră că prin omiterea elucidării pertinente a materialelor cauzei, cât și nemotivarea aprofundată de către instanță a ceea ce a determinat concluzia de admitere a acțiunii, respectiv constatare a încălcării dreptului la executare în termen rezonabil, se creează o practică păguboasă de eschivare a unei motivării. Or, instanța, în caz că a apreciat drept insuficiente acțiunile întreprinse de către executor, în acest caz trebuia și să menționeze expres care acțiuni ar mai fi viabile de întreprins de către executorul judecătoresc.

A accentuat că instanța ar trebui să se axeze inclusiv și asupra specificului fiecărui caz în parte, în coroborare cu măsurile întreprinse de către executor, cât și ansamblul măsurilor ce au fost posibile de realizat în cadrul acelei proceduri de executare.

Consideră pripită soluția privind încasarea sumei de 20.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat în urma încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești, în condițiile în care pricina nu a fost examinată sub toate aspectele și s-a oferit o apreciere incorectă a probelor prezentate. În acest sens, în prezenta cauză executorului judecătoresc nici nu-i este posibilă imputarea tergiversării executării documentului executoriu. Factorii care au afectat și afectează procedura de executare a hotărârii judecătorești din speța principală ține în mod direct și de comportamentul părților, în persoana creditorului și debitorului procedurii de executare, din divergența opiniilor prin faptul executării titlului executoriu.

Realizând o apreciere a circumstanțelor de fapt și de drept a cauzei, consideră că în acțiunile executorului judecătoresc nu s-a constatat un temei de tergiversare a executării hotărârii judecătorești, fapt ce necesită implicarea instanței de apel, în vederea analizei repetate a circumstanțelor și rectificarea soluției dispuse.

Prin urmare, a susținut că instanța de judecată nu trebuie să-și formeze o idee preconceputǎ conform căreia orice acțiune privind presupusa încălcare a unui termen rezonabil implică în mod obligatoriu admiterea acțiunii și pe cale de consecință - compensarea presupusului prejudiciu suferit (f.d.152-159).

7. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2023, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023 (f.d.185-199, vol.I).
8. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 septembrie 2025, s-a admis recursul declarat Ministerul Justiției și s-a casat integral decizia din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată (f.d.47-65, vol.II).
9. *La data de 21 ianuarie 2026, executorul judecătoresc Solcanu Elena a depus referință la cererea de apel înaintată de Ministerul Justiției*, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe, invocând că aceasta a fost pronunțată cu aplicarea eronată a normelor de drept și fără aprecierea corespunzătoare a probelor administrate în procedura de executare.

Executorul judecătoresc a susținut că pe parcursul executării documentului executoriu, au fost întreprinse toate măsurile prevăzute de lege în vederea executării hotărârii judecătorești, inclusiv prin implicarea autorităților competente și efectuarea actelor de constatare la fața locului. Totodată, a arătat că executarea hotărârii a fost împiedicată de imposibilitatea stabilirii cu exactitate a hotarului dintre proprietățile părților, aspect confirmat prin actul de constatare din 15 februarie 2023 și prin avizul autorității competente, potrivit căruia hotarul dintre terenurile aparținând lui Friptuleac Grigore și Cernei Serghei nu este determinat.

De asemenea, executorul judecătoresc a invocat că creditorul cunoștea despre existența acestei împrejurări, motiv pentru care nu poate fi reținută o pasivitate imputabilă executorului judecătoresc. În opinia sa, concluzia instanței privind ne întreprinderea tuturor măsurilor necesare pentru executarea hotărârii nu corespunde circumstanțelor reale ale cauzei.

Totodată, executorul judecătoresc a arătat că pe parcursul procedurii de executare, a solicitat concursul autorităților competente și a examinat posibilitatea aplicării măsurilor coercitive prevăzute de lege față de debitor, însă executarea efectivă a obligației a fost influențată de existența unor impedimente obiective, independente de voința executorului.

În continuare, executorul judecătoresc a menționat că solicitările creditorului vizau, în realitate, demolarea unor construcții amplasate pe linia de hotar, deși asemenea pretenții au fost respinse prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, din 22 octombrie 2021, menținută prin decizia instanței de apel din 15 decembrie 2022. În acest sens, a susținut că obiectul executării nu poate fi extins dincolo de limitele stabilite prin titlul executoriu.

În consecință, executorul judecătoresc a apreciat că durata procedurii de executare a fost determinată de dificultăți obiective privind executarea obligației stabilite prin hotărârea judecătorească, iar nu de inacțiunea sau conduita culpabilă a executorului judecătoresc ori a autorităților statului. Prin urmare, a solicitat respingerea pretențiilor privind constatarea încălcării

dreptului la executarea hotărârii într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral (f.d.76-78, vol.II).

10. În ședința de judecată a instanței de apel, apelantul Ministerul Justiției, nu s-a prezentat, deși a fost citată legal prin intermediul poștei electronice (f.d.72, vol.II).
11. În ședința de judecată a instanței de apel, avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul intimatului Friptuleac Grigore, nu a recunoscut apelul declarat și a solicitat respingerea acestuia (f.d.72-74, vol.II).
12. În ședința de judecată a instanței de apel, intervenientul accesoriu Cernei Serghei și avocatul acestuia Paladi Tudor, nu s-au prezentat, deși au fost citați legal despre ședința de judecată (f.d.73-75, vol.II).
13. În ședința de judecată a instanței de apel, intervenientul accesoriu executorul judecătoresc Solcanu Elena nu s-a prezentat, deși a fost citată legal despre ședința de judecată (f.d.73-75, vol.II).

Aprecierea instanței de apel:

14. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în apel raportate la materialele din dosar, Colegiul judiciar consideră că apelul urmează a fi admis, cu casarea hotărârii primei instanțe, din motivele ce urmează.
15. În conformitate cu art.373 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

16. Prin prisma art.385 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emiţînd o nouă hotărîre.
17. Conform prevederilor art.118 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
18. Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

19. În conformitate cu art.130 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei.
20. Prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
21. Probatoriul administrat în speță atestă că la data de 21 decembrie 2016, Friptuleac Grigore a depus cerere de chemare în judecată către Cernei Serghei privind obligarea la reconstruirea gardului, restituirea bunului, stabilirea hotarului terenului, demolarea construcțiilor și repararea prejudiciului moral.
22. Prin hotărârea Judecătoriei Bălţi (sediul Făleşti) din 15 octombrie 2018, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Friptuleac Grigore.

S-a stabilit hotarul dintre terenul cu numărul cadastral 4376123131 situat în satul Scumpia, raionul Făleşti, ce îi aparţine cu drept de proprietate lui Friptuleac Grigore şi terenul cu numărul cadastral 4376123130 situat în aceiași localitate ce aparține lui Cernei Serghei, prin transpunerea în natură a aliniamentului 3-4, conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la data de 13 decembrie 2006 pe numele lui Friptuleac Grigore.

S-a obligat Cernei Serghei să reconstruiască gardul dintre gospodăria sa, situat pe terenul cu nr.cadastral 4376123130 în s.Scumpia, r-nul Fălești şi gospodăria lui Friptuleac Grigore, situată pe terenul cu numărul cadastral 4376123131 din satul Scumpia, raionul Făleşti.

S-a încasat din contul lui Cernei Serghei în beneficiul lui Friptuleac Grigore suma de 3.270,75 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.8, vol.I).

23. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2019, s-a respins apelul declarat de către avocatul Osoianu Lilian în interesele lui Friptuleac Grigore și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 15 octombrie 2018.
24. Prin încheierea nr.122-236/19 din 02 august 2019 emisă de executorul judecătoresc Solcanu Elena, a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu nr.2-1075/16 din 15 octombrie 2018 emis de către Judecătoria Bălți (sediul Fălești) (f.d.10, vol.I).
25. Conform raportului prezentat de către executorul judecătoresc Elena Solcanu, Colegiul constată că după intentarea procedurii de executare la 02 august 2019, executorul judecătoresc a acordat debitorului Cernei Serghei un termen de 15 zile pentru executarea benevolă a documentului executoriu.
26. Ulterior, la 25 octombrie 2019, a dispus deplasarea la fața locului, fiind citat oficial reprezentantul ASP – Departamentul Cadastru, care nu s-a prezentat, însă a comunicat că stabilirea hotarelor ține de competența specialistului în regim funciar și cadastru din cadrul

administrației publice locale a satului Scumpia, raionul Fălești. Cu aceeași ocazie, executorul a constatat că gardul nu a fost reconstruit și că executarea documentului executoriu era împiedicată de existența unor construcții amplasate pe linia de hotar.

27. În continuare, ca urmare a demersului reprezentantului creditorului adresat Agenției pentru Supraveghere Tehnică, prin răspunsul nr.18/3586/AST din 11 noiembrie 2019, s-a comunicat existența elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.179 din Codul contravențional și s-a dispus redirecționarea cazului către administrația publică locală a satului Scumpia pentru soluționare conform competenței. Totodată, executorul judecătoresc a efectuat interpelări oficiale, în urma cărora a primit răspuns la 20 august 2020.
28. La 25 noiembrie 2020, executorul judecătoresc a emis o nouă somație prin care a solicitat debitorului Cernei Serghei executarea hotărârii judecătorești, însă acesta nu s-a prezentat. La 17 decembrie 2020, executorul a dispus o nouă ieșire la fața locului, fiind citați specialistul în regim funciar și cadastral, administrația publică locală în persoana primarului, precum și părțile procedurii de executare, ocazie cu care au fost efectuate măsurările terenului, instalate bornele și aplicate marcajele pe linia de hotar, fiind întocmit actul corespunzător.
29. Ulterior, prin somația din 24 decembrie 2020, debitorul a fost informat despre consecințele neexecutării hotărârii judecătorești, iar la 20 ianuarie 2021, în cadrul unei discuții telefonice cu executorul judecătoresc, acesta a confirmat că nu a reconstruit gardul. Ca urmare, la cererea creditorului, la 12 mai 2021, executorul judecătoresc a întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în privința debitorului Cernei Serghei. Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Sângerei) din 24 mai 2021, procesul contravențional a fost încetat, hotărâre care a fost casată de Curtea de Apel Bălți cu remiterea cauzei spre rejudecare, iar la 10 iunie 2022 Judecătoria Bălți (sediul Sângerei) a dispus din nou încetarea procesului contravențional, hotărârea fiind contestată cu recurs (f.d.41-42, vol.I).
30. La 21 ianuarie 2021, Friptuleac Grigore a depus cerere de chemare în judecată către Cernei Serghei privind înlăturarea obstacolelor în executarea titlului executoriu și în folosirea terenului.
31. Prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 22 octombrie 2021, acțiunea civilă privind înlăturarea obstacolelor în executarea titlului executoriu a fost respinsă ca neîntemeiată.
32. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2022, a fost respins apelul declarat de Friptuleac Grigore împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 22 octombrie 2021, cu menținerea hotărârii (f.d.79-82, vol.II).
33. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2025, recursul declarat de Friptuleac Grigore împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2022, a fost declarat ca fiind inadmisibil (f.d.83-86, vol.II).
34. La 10 mai 2022, avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul reclamantului Friptuleac Grigore, a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Cernei Serghei și executorul judecătoresc Solcanu Elena privind constatarea încălcării dreptului la

executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-7, vol.I).

35. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Friptuleac Grigore, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, din 15 octombrie 2018 și s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Friptuleac Grigore cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.139, vol.I)
36. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul judiciar constată că hotărârea urmează a fi casată și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.
37. *Referitor la solicitarea privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti,* Colegiul o consideră neîntemeiată, din considerentele ce succed.
38. În conformitate cu prevederile art.2 alin.(1)-(2) al *Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti,* orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

39. Art.2 alin.(4)-(6) al *Legii menționate* prevede că prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul ia delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat.

Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire

penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

40. În conformitate cu prevederile art.4 al *Legii sus numite*, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.
41. În temeiul art.70 alin.(1) Cod de executare, documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil.

Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanţilor la procedura de executare, interesul creditorului şi conduita executorului judecătoresc.

42. Astfel, Colegiul constată că prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 15 octombrie 2018, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Friptuleac Grigore, fiind stabilit hotarul dintre terenul cu numărul cadastral 4376123131, proprietatea acestuia, și terenul cu numărul cadastral 4376123130, proprietatea lui Serghei Cernei, prin transpunerea în natură a aliniamentului 3–4, conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 13 decembrie 2006. Totodată, prin aceeași hotărâre, Serghei Cernei a fost obligat să reconstruiască gardul dintre cele două gospodării, obligație de a face care presupunea executarea unor lucrări materiale de reconstruire a gardului în conformitate cu hotarul stabilit prin hotărârea judecătorească (f.d.8, vol.I).
43. Colegiul subliniază că dispoziția instanței de fond, în partea privind *stabilirea hotarului dintre terenurile părților*, nu se circumscrie unui raport clasic de executare silită, caracterizat printr-un creditor unic și un debitor unic, întrucât natura obligației impune intervenția ambelor părți în vederea materializării hotarului stabilit.
44. În esență, obligația stabilirii hotarului nu izvorăște dintr-o creanță unilaterală, ci dintr-un raport juridic cu caracter bilateral și corelativ, în cadrul căruia fiecare proprietar de fond vecin urmărește valorificarea propriului drept de proprietate, fiind, în același timp, ținut să contribuie la delimitarea corectă a hotarului comun.
45. În aceste condiții, ambele părți litigante dețin o dublă calitate funcțională în cadrul procedurii de executare – atât de titulari ai unui drept ce trebuie realizat, cât și de subiecți obligați să participe la executarea măsurilor de delimitare, realizarea hotarului depinzând de conduita lor reciprocă și coordonată.
46. Prin urmare, litigiul dedus judecății nu vizează o executare silită în sens strict, cu poziții procesuale rigid determinate, ci o procedură specială de materializare a hotarului comun, în care drepturile și obligațiile părților sunt interdependente.
47. În acest context, instanța de fond era obligată să analizeze particularitățile acestei obligații corelative și să aprecieze conduita procesuală a părților prin prisma caracterului său bilateral, stabilind în ce măsură fiecare participant a contribuit la executarea sau, după caz, la tergiversarea acesteia.

48. Totodată, era necesară verificarea diligenței depuse atât de părți, cât și de organele de executare, pentru a stabili dacă eventualele întârzieri sunt rezultatul unei inacțiuni imputabile unei singure părți sau al unor impedimente obiective inerente naturii obligației.
49. În procesul de evaluare a comportamentului participanților, trebuia avută în vedere eventuala existență a refuzurilor nejustificate, a amânărilor neîntemeiate, a lipsei de cooperare sau a inacțiunii prelungite a autorităților competente, elemente ce puteau influența semnificativ durata executării.
50. Aprecierea caracterului rezonabil al termenului de executare nu poate fi realizată exclusiv formal, ci necesită raportarea la natura obligației, la gradul de cooperare al părților și la diligența manifestată de toate subiectele implicate în procedură.
51. În speță, prima instanță nu a examinat în mod suficient activitatea executorului judecătoresc pe parcursul perioadei de aproximativ 2 ani și 8–10 luni, precum și conduita procesuală a părților, inclusiv a reclamantului Friptuleac Grigore. Din actele cauzei rezultă că la 17 decembrie 2020, în cadrul acțiunilor desfășurate cu participarea Primăriei Scumpia, a organelor de poliție și a părților, au fost efectuate măsurări și identificări ale liniei de hotar, fiind întocmit actul corespunzător (f.d.18–19, vol.I).
52. De asemenea, deși la aceeași dată executorul judecătoresc a întocmit procesul-verbal nr.122-205r privind neexecutarea documentului executoriu, instanța de fond nu a coroborat acest înscris cu explicația debitorului din 05 ianuarie 2021, în care se recunoștea caracterul provizoriu al împrejmuirii și se indica intenția de înlăturare a gardului după finalizarea măsurărilor cadastrale.
53. Relevant în acest sens este și răspunsul Agenției Servicii Publice nr.11/20c din 18 mai 2022, din care rezultă că actualizarea planului geometric al terenului aparținând lui Serghei Cernei a fost solicitată încă din 24 iunie 2016, însă lucrările nu au putut fi finalizate din cauza unui conflict de hotar cu proprietarul terenului vecin.
54. Totodată, autoritatea cadastrală a explicat că transpunerea în natură a hotarelor presupune efectuarea unor lucrări cadastrale speciale, cu întocmirea planului geometric și a coordonatelor, iar datele existente în sistemul cadastral cu nivel redus de calitate au caracter informativ și nu pot fi utilizate pentru restabilirea exactă a hotarelor în litigiu.
55. Aceste împrejurări confirmă că executarea hotărârii judecătorești nu putea fi realizată exclusiv prin acțiunile executorului judecătoresc, fiind necesară implicarea efectivă a autorităților competente și cooperarea activă a ambelor părți.
56. În aceste condiții, se atestă că măsurile întreprinse de executor au fost adecvate și suficiente, iar eventuala întârziere derivă și din lipsa de cooperare a participanților.
57. În cazul dat, instanța de apel notează că din înscrisul de la fila 102, vol. I, rezultă existența unui „Acord comun” privind accesul pentru efectuarea lucrărilor cadastrale, încheiat cu participarea mai multor proprietari învecinați.
58. Din mențiunile acestui înscris rezultă că la 06 iunie 2022, Friptuleac Grigore a fost informat de autoritatea locală despre conținutul acordului, însă acesta a refuzat să îl semneze și să participe la implementarea acestuia, care prevedea permisiunea intrării în curtea

gospodăriilor pentru lucrătorii cadastrali cât și angajaților primăriei în scopul efectuării măsurărilor cadastrale în speță.

59. În aceste condiții, refuzul de a semna „Acordul comun” a avut ca efect lipsa consimțământului necesar pentru accesul pe teren în vederea efectuării măsurărilor cadastrale.
60. Prin urmare, la aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii de executare, trebuie avut în vedere comportamentul tuturor participanților, inclusiv conduita reclamantului.
61. Din moment ce prin hotărârea judecătorească s-a stabilit hotarul dintre proprietarii vecini Friptuleac Grigore și Cernei Serghei, obligația în executare le revine ambelor părți, fiind un hotar comun.
62. Nu poate fi reținut argumentul invocat de avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul intimatului Friptuleac Grigore, că debitorul nu a reconstruit gardul pe o perioadă de trei ani de la solicitare de executare, astfel, fiind încălcat dreptul lui Friptuleac Grigore la executare în termen rezonabil.
63. În cazul dat, instanța de apel atestă că nefiind executat primul punct din dispozitivul hotărârii nu este posibil de trecut la executarea la al doilea punct constituit din reconstrucția gardului. Or, atât transpunerea în natură a aliniamentului, cât și reconstrucția gardului presupune un efort comun din partea ambelor părți, reieșind din necesitatea respectării dreptului de vecinătate.
64. La fel, este de menționat că la 15 februarie 2023, la fața locului, au fost prezenți la întocmirea actului de constatare pe teren Cernei Serghei, Friptuleac Grigore și avocații acestora, executorul judecătoresc, specialist în regim funciar și cadastru din cadrul Primăriei Scumpia, secretarul primăriei, inspectorul de sector, inginerul cadastral. Măsurările fiind efectuate cu utilaj special pentru efectuarea măsurărilor, inginerul cadastral recurgând la stabilirea hotarelor fixe. Proprietarii terenurilor Cernei Serghei și Friptuleac Grigore exprimându-și acordul verbal.
65. Însă la finisarea măsurărilor serviciilor solicitate, inginerul cadastral a întocmit actul de constatare pe teren din 15.02.2023, pe care Friptuleac Grigore l-a refuzat să-l semneze (f.d.93, verso, 102 verso).
66. Astfel, Cernei Serghei a reacționat la solicitările executorului judecătoresc, s-a conformat acțiunilor necesare pentru definitivarea executării, însă soluțiile deja nu sânt convenabile lui Friptuleac Grigore, drept pentru care refuză semnarea actelor corespunzătoare.
67. Astfel, cu referire la fondul acțiunii, Colegiul subliniază că statul răspunde pentru încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești conform legii speciale, însă în speța dedusă judecății nu s-a constatat încălcarea acestui drept din motivele expuse mai sus în prezenta decizie, iar executorul judecătoresc a realizat în mod diligent ansamblul acțiunilor posibile de întreprins. Factorii care au afectat procedura de executare ține în mod direct și de comportamentul părților, fiind divergențe în opiniile acestora de executare a titlului executoriu.

68. Astfel, instanța de apel va respinge solicitarea privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, ca fiind neîntemeiată.
69. Articolul 5 alin.(1) al Legii nr.87 din 21.04.2011 stipulează că în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.
70. Reieșind din norma de drept menționată și din faptul că în speța dată nu s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de apel va respinge și solicitarea privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 36 000 lei.
71. În final, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite cererea de apel declarată de Ministerul Justiției, a casa hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre, prin care va respinge cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul reclamantului Friptuleac Grigore către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Cernei Serghei și executorul judecătoresc Solcanu Elena privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.
72. În conformitate cu prevederile art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de Ministerul Justiției.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10.03.2023, emițând o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Osoianu Lilian, reprezentantul reclamantului Friptuleac Grigore către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Cernei Serghei și executorul judecătoresc Solcanu Elena privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței Serghei Dimitriu

Judecătorii Violeta Gîrleanu

Constantin Roșca